



ଗାଁରେ ଦରଦାମ୍ ଚାପ ଅଧିକ

ଶସ୍ୟଭିକ୍ତ ଜିନିଷର ମୂଲ୍ୟ ବଢ଼ିଛି । ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ବାସ କରୁଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ଦାମ୍ ଦେଇ ଜିନିଷ ବିକ୍ରିବାକୁ ପଡ଼ିଛି । ତାହାର ପ୍ରଭାବରେ ବକିର ବର୍ଷ ଓଡ଼ିଶାର ଖୁରୁ ପ୍ରାୟାତି ହାର ୭.୫୫ ପ୍ରତିଶତ ରହିଛି । ତଥ୍ୟ ଅନୁଶୀଳନରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି ଯେ ସହରାଞ୍ଚଳ ତୁଳନାରେ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ଉପରେ ଦରଦାମ୍ ଅଧିକ ଚାପ ରହିଛି । ଜାନୁୟାରୀରେ ପ୍ରତି ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳର ଖୁରୁ ପ୍ରାୟାତି ହାର ୭.୪୭ ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା ଯାହା ଫେବ୍ରୁଆରୀରେ ୭.୬୦ ପ୍ରତିଶତକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ସେହି ସମୟରେ ସହରାଞ୍ଚଳର ଖୁରୁ ପ୍ରାୟାତି ହାର ୭.୭୨ ପ୍ରତିଶତରୁ ହ୍ରାସ ପାଇ ୭.୩୨ ପ୍ରତିଶତ ହୋଇଛି । ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଅର୍ଥନୀତିଜ୍ଞ ପ୍ରଭାସ ମିଶ୍ର କହିଛନ୍ତି ଯେ ଉଭୟ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ଓ ସହରାଞ୍ଚଳରେ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଦାମ୍ ଅଧିକ ରହିଛି । କିନ୍ତୁ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ଦରଦାମ୍ ବଢ଼ିବା ଅର୍ଥନୀତି ପାଇଁ ଶୁଭକର ନୁହେଁ । ସହରାଞ୍ଚଳରେ ଲୋକମାନେ ମୁଖ୍ୟତଃ ପ୍ୟାକେଟ୍ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇଥାଆନ୍ତି । ସେଠାରେ ଦର ବଢ଼ିଲେ ମାମୁଫାଳୁରିଂ କ୍ଷେତ୍ର ଉପରେ ଚାପ ରହିଛି ବୋଲି ଧରିନିଆଯାଏ । ଉତ୍ପାଦନ ବଢ଼ିଲେ ସ୍ଥିତିରେ ସୁଧାର ହୋଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ଦରଦାମ୍ ଅଧିକ ରହିବାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି କୃଷି କ୍ଷେତ୍ର ଉପରେ ଚାପ ରହିଛି । କୌଣସି ପର୍ବପର୍ବାଣି ନଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଗାଁରେ ଦରଦାମ୍ ବଢ଼ିବା ଚିନ୍ତାର ବିଷୟ ବୋଲି ସେ କହିଛନ୍ତି । ସେହିପରି, ଓଡ଼ିଶା ଅର୍ଥନୈତିକ ସଂଘର ସଚିବ ଅମରେନ୍ଦ୍ର ଦାସ କହିଛନ୍ତି ଯେ ରାଜ୍ୟର ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ କମ୍ ଫଳ ଓ ପରିପତ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ ହେଉଛି । ସେଥିପାଇଁ ଆମକୁ ବିଭିନ୍ନ ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ଲାଗି ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବାକୁ ପଡ଼ିଛି । ମାତ୍ର ବାହାରେ ରହି କାମ କରୁଥିବା ଲୋକମାନେ ଟଙ୍କା ପାଠାଉଥିବା ବେଳେ ସାଧାରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଜରିଆରେ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ମିଳୁଥିବାରୁ ଉପଯୋଗୀତା ଅଧିକ ରହିଛି । ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ତୁଳନାରେ ସହରାଞ୍ଚଳରେ ଯୋଗାଣ ଶୁଖିଳ ଅଧିକ ସୁଦୃଢ଼ । ସେଥିପାଇଁ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ଦରଦାମ୍ ଅଧିକ ରହୁଥିବା ସେ କହିଛନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶାର ଖୁରୁ ପ୍ରାୟାତି ହାର କ୍ରମାଗତ ଭାବେ ଦେଶରେ ସର୍ବାଧିକ ରହୁଛି । ଚଳିତ ବର୍ଷ ଜାମାଣ୍ଡ ଖୁରୁ ପ୍ରାୟାତି ହାର ୫.୦୯ ପ୍ରତିଶତରୁ ହ୍ରାସ ପାଇଛି । ଓଡ଼ିଶାର ଖୁରୁ ପ୍ରାୟାତି ହାର ୨.୫୫ ଅଧିକ ରହିଛି । ଓଡ଼ିଶା ବ୍ୟତୀତ ତେଲଙ୍ଗାନା (୬.୯୧%), ହରିୟାଣା (୬.୨୮%), ଆସାମ (୬.୦୨%), ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ (୫.୨୬%), ଗୁଜରାଟ (୫.୩୯%), ଝାଡ଼ଖଣ୍ଡ (୫.୮୫%) ଏବଂ କର୍ଣ୍ଣାଟକରେ (୫.୨୪%) ଖୁରୁ ପ୍ରାୟାତି ହାର ଅଧିକ ରହିଛି ।



ସୁଧାଂଶୁ ମୋହନ ଶତପଥୀ ଶ୍ରୀରାମ ଭବନ, ଚତୁର୍ଥା କୁଜଙ୍ଗ, ଜଗତସିଂହପୁର ମୋ-୯୬୭୮୨୯୮୪୯୪

କାବନଟା ସାରା ତାଙ୍କର ବିରହରେ ଅହରହ ଅଶ୍ରୁପାତ କରି ଆସୁଥିଲେବି ଓ ସେ ମୋ ହୃଦୟର ସବୁ କଥା ବୁଝି ପାରୁଥିଲେ ବି ପରେ ହେଲେ କୌଣସି ଦିନ ପଚାରି ନାହାଁନ୍ତି “ ଉର୍ମିକା ତୁମେ କାହିଁକି ବିଗର୍ଷି ଦିଶୁଛୁ ? ”

ଭବିତବ୍ୟ ଯାହା ଅବଶ୍ୟ ପଡ଼ିବ-୪୩

କଥାକୁ ମୁଁ କେବେ ବିଶ୍ୱାସ କରେନି । ୩ ପାଇଁ ଶାରୀରିକ ପୂର୍ଣ୍ଣତା ଯେପରି ଆବଶ୍ୟକ ରହିଥାଏ ତାକୁ ସେହିପରି ୩ ମନର ଗୋପନ ରହସ୍ୟକୁ ବୁଝିବାରେ ସାମର୍ଥ୍ୟ ରଖିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ସିଏ ହେଉଛି ସମର୍ଥ ପୁରୁଷ, ଯାହାଙ୍କ କୋଳରେ ସ୍ୱାତିକିଏ ଜଳି ପଡ଼ିଲେ ଶତଶତ ସ୍ୱପ୍ନାଠାରୁ ଆହୁରି ଶାନ୍ତି ଓ ସନ୍ତୋଷ ପାଇଥାଏ । ମୋ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଠାରେ ସେ ଭଳି କ୍ଷମତା ଅଧିକ ସୁଖରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ରହିଛି । ସେକଥା ମୋ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କେହି ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ସବୁ ଜାଣିଥିଲେ ବି ସେ ବିବଶ ହୋଇ ପଡ଼ନ୍ତି ଅଯୋଧ୍ୟା କଠୋର

ଅନୁଶାସନ ମଧ୍ୟରେ ଜୀବନ ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ । ତାଙ୍କ କାବନଟା ବିଚିତ୍ର ଲୋକଙ୍କ ଯୁଦ୍ଧ ଓ ବନବାସର ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମଧ୍ୟରେ । କାହାକୁ କହିବି ଏ ଦୁଃଖର କାହାଣୀ, ଯଦି ବି କହିବି, କାହା ଆଗରେ କହିବି ? ଆଜି ମୋ ସମ୍ମୁଖରେ ଲହ ଆଉ ପରକାଳର ଦେବତା ମୋ ହାତ ଧରି କାହୁଁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ଲହରେ ଆମେ ଦୁହେଁ ଭିଜିଗଲା । ସ୍ୱାମୀ କହିଲେ “ ଉର୍ମିକା ! ତୁମର ଏ ଆହ୍ୱାନ ଲହରେ ମୁଁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିଜି ଗଲିଛି । ମୁଁ ବିବଶ ଉର୍ମିକା । ଆଜି ମୁଁ ତୁମ ଠାରୁ ବିଦାୟ ନେବା ପାଇଁ ପଛହୁଛି । ମୁଁ କାଣେ ଗୋଟିଏ ପତ୍ନୀ ସମ୍ମୁଖରେ ତା’

ସ୍ୱାମୀର କାବନ ରାଲିଯିବ, କିନ୍ତୁ ତାମ୍ୟର ବିଚିତ୍ରତା ସେ ସ୍ୱୀତିର ଅବସ୍ଥା କେତେ ଭୟାନକ ହୋଇଯିବ । ତାହା ମୁଁ ଭଲ ଜାଣିଛି । କିନ୍ତୁ ମନେ ରଖିବି ଉର୍ମିକା ! ଏ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ ଦୈନିକ ଅନେକ ଜନ୍ମ ନେଉଛନ୍ତି ଓ ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କରୁଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେଲୋକମାନଙ୍କୁ ମନେ ରଖିବି ଏ ସଂସାର, ସିଏ ସତ୍ୟ, ଧର୍ମ, ସାଧାରଣ ଅସହାୟ ମଣିଷକୁ ସହାୟ ହୋଇଥାଏ । ସିଏ ନିଜର କାବନ ଦାନ କରି ଅଗଣିତ ମଣିଷର ଆଖୁକୁ ଲୁହ ପୋଛି ଦେଇଥାଏ । ମୁଁ ହେଉଛି ସେହି ମଣିଷ ସିଏ ଦୁର୍ଦ୍ଦାୟାକ ଅଗୁଣ ବନା ପାଇଁ ପଛହୁଛି । ମୁଁ କାଣେ ଗୋଟିଏ ପତ୍ନୀ ସମ୍ମୁଖରେ ତା’

ପାଇଁ ମୋ କାବନ ଦାନ ଦେଉଛି । ଯେତେବେଳେ କହିବା ପରେ କଣ୍ଠର ଅଧିକ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଉର୍ମିକାକୁ ଆଲିଙ୍ଗନ କରିନେଲେ । ଉଭୟ କାହୁଁଛନ୍ତି ଉଚ୍ଚ ସ୍ୱରରେ । ଏ ଆଲିଙ୍ଗନ ଥିଲା ନିର୍ବିକାର, ନିଷ୍କଳ ବିଦ୍ରୋହ ଭରା ଗୋଟାଏ ଅଶ୍ରୁ ସମୁଦ୍ର । ଯାହାକୁ ଗାନ୍ଧୀରେ ବର୍ଷନା କରାଯାଇ ନ ପାରେ । ଅବଶ୍ୟକତା ସେ ବିଦାୟ ଦେବାର ପ୍ରକୃତକାରୀ ଅଶ୍ରୁପାତରେ ଚେତନାହୀନ ହୋଇଗଲେ ଉର୍ମିକା । ଧୀରେ ଧୀରେ ସମୟ ଅତିକ୍ରମ ହୋଇପାଉଛି । ଅତେବେ ଉର୍ମିକା, କେମିତି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ତାଙ୍କୁ ଏକାକୀ ଛାଡ଼ି ଦେଇ କ୍ଷମରୁ ବାହାରି ଆସିବେ, ଯେତେବେଳେ ଉର୍ମିକାଙ୍କର ତେତା

ଫେରିବ, ସେତେବେଳେ ଦେଖିବେ ଯେ ସ୍ୱାମୀ ଗାଳି ଗଲେ ମୋତେ ଶେଷ ଦେଖା ନକରି, କ’ଣ ଭାବିବେ ? କାବନ ଥାଇ ତ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱାକୁ ପୁଞ୍ଜ ଦେଇ ପରିଲିନି, ପୁଣି ଅଧିକ ସମୟରେ ଗୋଟାଏ ଶକ୍ତି ଦୃଶ୍ୟଭଳି ଚାଲି ଗଲେ ମୋତେ କ’ଣ କହିବ ଉର୍ମିକା ? ନା, ମୁଁ ବିଶ୍ୱାସପାତ କରି ପାରିବି ତାଙ୍କ ସାଥରେ । ଏତେ ଦିନ ଚାଲିଗଲା କୌଣସି ଦିନ ତା’ ମନ କଥା ବୁଝି ପାରିଲିନି । ତା ମନକଥା ଶୁଣିବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସମୟ ମିଳିନାହିଁ । କିଛି ସମୟ ପରେ କିଛି ପାଣି ଉର୍ମିକାଙ୍କ ମୁଖରେ ଦେବା ପରେ ସେ ତେତା ଫେରି ପାଇଲେ । କୁମ୍ଭ...



(କିଶୋର ଦିବେଦୀ ଓ ଅନିଲ ଧାରଙ୍କର ଉପସ୍ଥାପନା)

ଆଜିଠାରୁ ୪୮ ବର୍ଷ ତଳେ କଥା । ନିଉର୍କି ନଗରରେ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ରଥଯାତ୍ରା । ଆୟୋଜନ ବିଫଳ ହେବାକୁ ଯାଉଥିବା ବେଳେ ତୋନାଲତ ଟ୍ରଷ୍ଟ ଏହାକୁ ସମ୍ଭବ କରାଇଥିଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି ରଣକୁ ଶୁଭିକାର ପାଇଁ ବଡ଼ ଠାକୁରଙ୍କର ପତିଲା । ସାରା ପୃଥିବୀରେ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ରଥଯାତ୍ରା । ଉତ୍ସବ ପାଳନ କରାଯାଉଥିବା ବେଳେ ଟ୍ରଷ୍ଟକୁ ହତ୍ୟା କରିବା ପାଇଁ ଆତତାୟୀ ପକ୍ଷରୁ ହୋଇଥିବା ମରଣାତ୍ମକ ଆକ୍ରମଣରୁ ତାଙ୍କୁ ବିଶ୍ୱକର୍ମାଙ୍କୁ ଅଧୀକାର ରକ୍ଷା କଲେ । ପ୍ରକୃତରେ ଆମେରିକାର ପୂର୍ବତନ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନର ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ପ୍ରାର୍ଥୀ ଟ୍ରଷ୍ଟଙ୍କ ଉପରେ କାଳିଆ ସାଞ୍ଚିତକର ଅଶେଷ ଆଶୀର୍ବାଦ ରହିଥିବା, ଏହି ଘଟଣାରୁ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଯାଇଛି ।

ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କର ମହାନ ଲୀଳା

ସ୍ୱାକୁଚି ଲାଭ କରିବା । ରଥଯାତ୍ରାର ଆରମ୍ଭ ସ୍ଥଳରେ ରଥ ନିର୍ମାଣ କରିବା ସକାଶେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନଗର ମାନେ ଏକ ଖୋଲା ଜାଗାର ଆବଶ୍ୟକତା କରୁଥିଲେ । ଏଥିପାଇଁ ପେନସିଲଭାନିଆର ବିଷ୍ଣୁ ଚେଲକାଲ ଯାତ୍ରୀ, ପ୍ରକୃତ ସ୍ଥଳ ହେବ ବୋଲି ବିଶେଷଜ୍ଞମାନେ ମତ ଦେଉଥିଲେ । ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଆୟୋଜକ ମାନେ ସେଠାରେ ଜାଗା ଥିବା ପ୍ରାୟ ୧୨ କଣ୍ଠରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଜମିଦାରଙ୍କୁ ରଥ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ସ୍ଥାନ ଉପକ୍ରମ କରିବାକୁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବେ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ । ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେହିଏ ଏଥି ପ୍ରତି କର୍ଣ୍ଣପାତ କରିନଥିଲେ । ସମସ୍ତେ ନିଜ ନିଜର ଜମି ବିକ୍ରା କରିବା ପାଇଁ ଯାଉଥିବାର ବାହାନ ଦିଆ ଲକ୍ଷ୍ମଣ କର୍ମୀ ମାନଙ୍କଠାରୁ ମୁହଁ ଫେରାଇ ନେଇଥିଲେ । ଚାରିପଟରୁ ଅସହଯୋଗ ଓ ନକାରାତ୍ମକ ଜର୍ଜିତ ମିଳିବା ଯୋଗୁଁ ଆୟୋଜକମାନେ ଏକ ପ୍ରକାର ହତାଶା ଓ ନିରାଶାରେ ଭୁବି ଯାଇଥିଲେ ।



ତେଣୁ କରିବା ପାଇଁ ଆୟୋଜକ ମାନେ ଟ୍ରଷ୍ଟକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ । ସାଙ୍ଗରେ ସେମାନେ ତାଙ୍କୁ ଭେଟି ଦେବା ପାଇଁ ଏକ ଖୁବ ବଡ଼ ପାଉଁଶର ମହାପ୍ରସାଦ ଏବଂ ଜାଗା ପାଇଁ ଦରଖାସ୍ତ ହେବାକୁ ଓ ନିରାଶାରେ ଭୁବି ଯାଇଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କର ରଥଯାତ୍ରା କରିବାର ସ୍ୱପ୍ନ ଧୂଳିସାତ ହେବାକୁ ବସିଥିଲା । ଏହି ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଖବର ମିଳିଲା ଯେ ତୋନାଲତ ଟ୍ରଷ୍ଟ ପୁରୁଣା ରେଳବାଇ ଯାତ୍ରା ମାତ୍ର କିଛି ଦିନ ତଳେ କଣିଛନ୍ତି । ସେତେବେଳେ ୩୦ ବର୍ଷ ବୟସ୍କ ଟ୍ରଷ୍ଟ ଆମେରିକାର ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ ମାନେ ମନା କରି ସାରିଛନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ଟ୍ରଷ୍ଟ ବା କାହିଁକି ସେମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ, ଏଭଳି ପ୍ରଶ୍ନ ସମସ୍ତଙ୍କ ମନରେ ଉଠି ମାଉଥିଲା । ତେବେ ବି ଏକ ଶେଷ

ବିଚିତ୍ର ଲୀଳା ପରେ ଟ୍ରଷ୍ଟଙ୍କର ସଚିବଙ୍କର ଫୋନ ଆସିଲା । ସେ କହିଲେ ଯେ ‘ମୁଁ ଜାଣି ନାହିଁ କଣ ହେଲା । ଟ୍ରଷ୍ଟ ଆପଣମାନଙ୍କର ଚିଠି ପଢ଼ିଲେ ଓ ଆପଣ ଯେଉଁ ଖାଦ୍ୟ ଦେଇଥିଲେ ସେଥିରୁ ବିକେ ରାଖିଲେ । ଏହାପରେ ତାଙ୍କ ମୁହଁରୁ ବାହାରିଥିଲା ଯେ, ଏପରି ମହତକାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ କାହିଁକି ଜାଗା ଯୋଗାଇ ନ ଦେବା ? ରଥ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ତାଙ୍କର ଖୋଲା ଜାଗାକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବା ପାଇଁ ଟ୍ରଷ୍ଟ ମଞ୍ଜୁରୀ ଦେଇ କାଗଜରେ ଦସ୍ତଖତ କରିସାରିଛନ୍ତି । ଆପଣମାନେ ଆସି ବା ମିଳିବ ବୋଲି ମୁଁ ଜାଣିଛି । ଏହା ଟ୍ରଷ୍ଟଙ୍କର ସଚିବଙ୍କର ଉତ୍ତର ଥିଲା । ଏହା ଶୁଣିବା ପରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ କର୍ମୀମାନେ ହଠାତ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାରେ କହିଥିଲେ ଯେ, ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଉପରେ ଆମର ଅଗାଧ ବିଶ୍ୱାସ ରହିଛି, ଯାହା ତାଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ମଣ ହୋଇଛି । ଏହାପରେ ସେମାନେ ଟ୍ରଷ୍ଟଙ୍କର ଦୟାକରତା ଚାଲି ଆସିଥିଲେ । ଠିକ୍ ତିନି ଦିନ

କରିବା ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ତୁଲାଣା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ତରଫରୁ ତୋଷନ କୃଷ୍ଣ ବାସକ୍ତ ବାୟିତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ସେ ପୁଲିସ୍ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିକଟରେ ରଥଯାତ୍ରା ପାଇଁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଲିଖିତ ଭାବେ ଦରଖାସ୍ତ ଦାଖଲ କରି ସାରିଥିଲେ । ପ୍ରଥମେ ଅଧିକାରୀ ମାନେ ହଁ କହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପରେ ଅନୁମତି ଦେବାକୁ ମନା କରି ଦେଇଥିଲେ । କାରଣ ପଞ୍ଚମ ଆଡେମିୟୁରେ କୌଣସି ନୂଆ ଶୋଭାଯାତ୍ରାକୁ ବାରଣ କରାଯାଇ ୧୯୬୨ ମସିହାଠାରୁ ଏଠାକାର ମେୟରଙ୍କର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା । ବଳବତ୍ତର ରହିଥିଲା । ଅନେକାକାର ହୋଇ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା କରି ତୋଷନ ମାନହତ୍ୟାର ପୋଲିସ୍ ମୁଖ୍ୟଙ୍କୁ ଯାଇ ଦେଖା କରିଥିଲେ । ପୋଲିସ୍ ମୁଖ୍ୟ ତୋଷନକର ଦରଖାସ୍ତକୁ ଚିକିତ୍ସିତ ଭାବେ ପଢ଼ି ଏବଂ ସେ କରିଥିବା ନିବେଦନକୁ ତନ୍ତୁ ତନ୍ତୁ କରି ପରାକ୍ଷା ନିରାକ୍ଷା କରିବା ପରେ



ପ୍ରେମାନନ୍ଦ ପାଣିଗ୍ରାହୀ ଭୁବନ, ଦେବୀନାଳ ମୋ-୯୪୩୭୭୨୯୩୮୪

ଭଗବାନ ସ୍ୱଇଚ୍ଛାରେ ପୁରୀ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରକଟିତ ହୋଇଥିବାରୁ ଅନ୍ୟ ଧାର୍ମିକଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ଧାମ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପବିତ୍ର । ବର୍ଷରେ ଥରେ ପ୍ରଭୁ ରଥ ଉପରେ ବିକେ କରି ଭକତ ଜନଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ ଦିଅନ୍ତି । ଏହାକୁ ଯୋଷ ଯାତ୍ରା, ଶ୍ରୀଗୁଣ୍ଡିଚା ଯାତ୍ରା, ପତିତ ପାବନ ଯାତ୍ରା କୁହାଯାଏ । ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଦ୍ୱାଦଶ ଯାତ୍ରା ମଧ୍ୟରୁ ଏହି ଯାତ୍ରା ସର୍ବାଧିକ ଯାତ୍ରା । ଅକ୍ଷୟ ତୃତୀୟା ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ଏହି ଯାତ୍ରାର ପରିସମାପ୍ତି ଘଟେ ନାଳାଦ୍ୱି ବିଜେରେ । ରଥ ଉପରେ ବାମନ ରୂପୀ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କଲେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜନ୍ମ ହୁଏ ନାହିଁ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ ରହିଛି । ବାଲୁଛୁନୁ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଦିବ୍ୟ ଆବାସସ୍ଥଳ ହେଉଛି ମର୍ମାବେଦିକୁ । ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରରେ ପ୍ରବେଶ ଅର୍ଥକାରୀ ପାଇନଥିବା ଅକ୍ଷୟ ଶୁଭାକୁ ପ୍ରତିବର୍ଷ ରଥଯାତ୍ରାରେ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଦର୍ଶନ କରିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇଥାନ୍ତି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷ

ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଅଧରପଣା ଭୋଗ

ଶ୍ରୀଗୁଣ୍ଡିଚା ମନ୍ଦିର ଆଡ଼େ ମଞ୍ଚପଡ଼ୁ ରଥରେ ବସି ମହାପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ସିଂହାସନକୁ ବାହୁଡ଼ିବା ପୂର୍ବରୁ ସୁନାବେଶ ପରିଦିନ ଦ୍ୱାଦଶୀ ତିଥିରେ ରଥ ଉପରେ ଅଧରପଣା ଭୋଗ କରାଯିବ ବିଧି ରହିଛି । ରଥାରୂପ ଠାକୁରଙ୍କ ଅଧର ଉଚ୍ଚ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଶୈଳୀରେ ନିର୍ମିତ ମାଟିହାଣ୍ଡିରେ ଲାଗି ହେଉଥିବା ପଣା ଭୋଗକୁ ଅଧର ପଣା କୁହାଯାଏ । ରଥଯାତ୍ରା ସମୟରେ ବିଭିନ୍ନ ମଠ ତରଫରୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ଯୋଗାଣ , ଚାମର ଓ ଆଳତ ସେବା ପାଇଁ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ସ୍ୱୟଂସେବକରେ ଭଲଖଣ୍ଡ ରହିଛି । ରାସ୍ତବ ଦାସ ମଠ ଓ ବଡ଼ ଓଡ଼ିଆ ମଠ ପଣା ସାମଗ୍ରୀ ଦେବୀର ପରଖା ରହିଛି । ଅଧର ପଣା ଭୋଗ ପରମ୍ପରା ପ୍ରାୟ ୪୫୦ ବର୍ଷ ତଳର ବୋଲି ବିଭିନ୍ନ ପୁସ୍ତକରୁ ସୂଚନା ମିଳେ । ବହୁବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଅଧରପଣା ନୀତି ତିନିଦିନ ଧରି ରଥ ଉପରେ ପାଳନ କରାଯାଉଥିଲା । ଦଶମୀ ଦିନ ତିନି ହାଣ୍ଡି, ଏକାଦଶୀ ଦିନ ତିନିହାଣ୍ଡି ଓ ଦ୍ୱାଦଶୀ ଦିନ ତିନି ହାଣ୍ଡି ଏହିପରି ନଅ ହାଣ୍ଡି ଏବଂ ଶ୍ରୀବଳଦେବଙ୍କ ରଥ ଉପରେ ରାମ ଓ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ଭଦେଶ୍ୟରେ ଦୁଇଟି ସାନ୍ ହାଣ୍ଡିରେ ଏହିପରି ୧୨ ହାଣ୍ଡି ଅଧର ପଣା ଭୋଗ ହେଉଥିଲା । ତେବେ ବର୍ତ୍ତମାନ ତିନି ରଥ ପାଇଁ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଦିନରେ



ସମୁଦାୟ ୯ ହାଣ୍ଡି ଅଧରପଣା ଭୋଗ ହେଉଛି । ରାସ୍ତବଦାସ ମଠ, ବଡ଼ ଓଡ଼ିଆ ମଠ ଓ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ପ୍ରଶାସନ ମାଟି ଲେଖାଏଁ ଅଧରହାଣ୍ଡି ଓ ପଣା ସାମଗ୍ରୀ ଯୋଗାଇ ଦେଇଥାନ୍ତି । କୁମ୍ଭାରପତା ଓ ମାଟିଆପତାର କୁମ୍ଭକାରମାନେ କୁଳାକ ପଞ୍ଚମୀ ଦିନ ତୁଣ୍ଡି ଆକାରର ଏହି ଅଧର ହାଣ୍ଡି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ଭଣ୍ଡାର ଘରେ ପ୍ରେମ କରିଥାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ହାଣ୍ଡି ସମାନ ମାପର ହୋଇନଥାଏ । ରଥ ଉପରେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଧୂପ ପରେ ଅଧର ପଣା ପ୍ରସ୍ତୁତି ଓ ନୀତି ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥାଏ । ଏଥି ପାଇଁ ରଥଗୁଡ଼ିକୁ ଧୂଆଁ ଯାଏ ଓ ଅଧରପଣା ଲାଳା ପର୍ବ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ

। ପାଣିଆ ଆପଟ ସେବକମାନେ ସିଂହଦ୍ୱାର ନିକଟରେ ଥିବା ଛାଉଣୀ ମଠ କୁଅକୁ ଜଳ ଆଣନ୍ତି । କୁଅରୁ ଜଳ ଆଣିବା ସମୟରେ ମୂଦିର ଚର୍ଚ୍ଚା ଓ ବରକନ୍ଦା କର୍ମଚାରୀମାନେ ଆଗରେ ଗୁଆ ଖୋଳପା ଧରି ଭଲଖଣ୍ଡ ଆଡେଇଥାନ୍ତି, ଯେପରି କେହି ପବିତ୍ର ଜଳକୁ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ମହାପ୍ରଭୁଆରମ୍ଭେ ପ୍ରତି ରଥ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ବଡ଼ ପିତ୍ତଳ ହାଣ୍ଡି ଆଣି ରଖନ୍ତି ଓ ଏଥିରେ ପାଣି ରଖାଯାଏ । ପଣା ପ୍ରସ୍ତୁତିର ନଅଟି ଦ୍ରବ୍ୟ ଯଥା- ସର, ଶୀର, ଜେନା, କଦଳୀ, ଗୋଲମରିଚ ଗୁଣ୍ଡ, କର୍ପୂର, ନବାଡ, କାଳଫଳ, ପାଣି

ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥାଏ । ପାଲିଆ ମହାପ୍ରଭୁଆର ରଥ ଉପରେ ଏସବୁ ରଖନ୍ତି । ମହାପ୍ରଭୁଆରମ୍ଭେ ପ୍ରତି ରଥ ଉପରେ ଅଧର ହାଣ୍ଡିରେ ପଣା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଠାକୁରଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ରଥ ଉପରେ ଭୋଗ ହେଉଥିବା ସ୍ଥାନରେ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କର ଶ୍ରୀଅଧର ଛୁଡ଼ିଥିବା ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଆକୃତିର ମାଟି ହାଣ୍ଡି ରଖାଯାଏ । ପଣାକୁ ଏହି ହାଣ୍ଡିରେ ତଳାଯାଏ । ପଣା ହାଣ୍ଡିଗୁଡ଼ିକୁ ଅଧରକନା (ଧଳା ରଙ୍ଗର ନୂତନ କରିଆ)ରେ ଢାଳି ଦିଆଯାଏ । ପ୍ରତିବତ୍ତୁ, ସୁଆରବତ୍ତୁ ଓ ଗରାବତ୍ତୁ ପାଇଁ ଥା ସେବକ ପୁଣି ପାଇଁ ଆନୁସୂଚିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ପରେ ପାଲିଆ ପୂଜାପଣା ସେବକ

ପଞ୍ଚୋପଚାରରେ ପୂଜା କରି ଶ୍ରୀଜୀଉମାନଙ୍କୁ ପଣା ଅର୍ପଣ କରନ୍ତି । ଏହି ପଣା ଭୋଗକୁ ଭଲଖଣ୍ଡ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ମହାପ୍ରଭୁ ତାଙ୍କ ଯାତ୍ରା ଶ୍ରେଣୀ ସ୍ୱାତ୍ୱ । ରଥଯାତ୍ରାକୁ ଦେବଦେବୀଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିଥାନ୍ତି । ଯୋଗିନୀ, ପିଶାଚ, ଯଶ ମଧ୍ୟ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରିବାକୁ ଆସିଥାନ୍ତି । ଭଲଖଣ୍ଡରେ ବିଭିନ୍ନ ମାଧ୍ୟମରେ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ମହାପ୍ରସାଦ ପାଇବାର ଶୈଳାଗ୍ୟ ଲାଭ କରିଥାନ୍ତି । ପ୍ରସ୍ତୁତଖାମାନେ ମଧ୍ୟ ପାଇଥାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ପିଶାଚ, ଚିରିକୁଣିମାନେ ଏଥିରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଥାନ୍ତି । ତେଣୁ ଯାତ୍ରା ଶେଷରେ ପଣା ଦେଇ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆପାୟିତ କରିଥାନ୍ତି । କାରଣ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସମର୍ପଣର ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ । ରଥ ଯାତ୍ରାର ଅଧିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଚୁପ୍ କରିବା ପାଇଁ ଏଭଳି ବିଧାନ କରୁ ପ୍ରାଚୀନ କାଳରୁ ରହିଆସିଛି । ବିଶ୍ୱ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ପ୍ରାଣ କର୍ତ୍ତା ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀକରନ୍ତୁଥିବା ଅର୍ପଣ ହୋଇଥିବା ଅଧରପଣା ପାଇଁ ସେମାନେ ମୋକ୍ଷ ଓ ମୁକ୍ତି ପାଇଥାନ୍ତି । ଅଧରପଣା ନୀତି ପରେ ରଥ ଉପରେ ପାଣି ପକାଯାଇ ଧୂଆଁ ଯାଏ । ତତ୍ତ୍ୱର୍ଣ୍ଣା ମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କୁ ମହାପ୍ରଭୁ କରାଯିବା ସହ ବେଶ କରାଯାଏ । ଏହାପରେ ରଥ ଉପରେ ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ସନ୍ଧ୍ୟା ଆଳତି, ସନ୍ଧ୍ୟା ଧୂପ, ମଇଳାମ, ତନ୍ଦନଲାଗି, ବଡ଼ସିଂହାର ବେଶ, ବଡ଼ସିଂହାର ଭୋଗ କରାଯାଏ । ଗରୁଡ଼ ଶୟନ ନୀତି କରାଯାଇ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ରାତ୍ର ସହୁଡ଼ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୁଏ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀ ଅଭିରାମ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ ଦିବ୍ୟ ସୟେଶ

ସତ୍ୟ ଭାଗବତ ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟ ଓ 'ଜୟକ୍ରୀ, ମଙ୍ଗଳା, କାଳୀ, ଭଦ୍ରକାଳୀ କପାଳିନୀ ଦୁଗନ୍ଧା, କ୍ଷମା, ଶିବା, ଧାତ୍ରୀ ସୁହା ସୁଧା ନମ୍ବୁତେ ।'	
ତୁଳି ସିନା ମୁକପଥ ଆଉ ସବୁ ମାୟା ତୋ ପାଦକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ଭକ୍ତ ଭାବେ ବାୟା (୭) ତୋର ନାମ ତୋରଜ୍ଞାନ ହୃଦୟରେ ଦେବ ଉତ୍ତା କଥା ମାନ ମୋର କଣ୍ଠସରେ ନଦେବୁ (୮)	ଶ୍ରୀ ଅଭିରାମ ସରସ୍ୱତୀ
ଆଉ ନାହିଁ ବେଳ କାଳ ଭଜିବାର ପାଇଁ ଭକତଙ୍କୁ ଅ ବ୍ୟ କଳା କରୁଥାଇ (୯)	ଶ୍ରୀ ଅଭିରାମ ସରସ୍ୱତୀ
ତେଣୁ କରି ଏବିପଦେ ତାକେ ମାଆ ବୋଲି ତୋ ଭକ୍ତକୁ ରକ୍ଷାକର ବଶତ ବଜାଇ (୧୦)	ଶ୍ରୀ ଅଭିରାମ ସରସ୍ୱତୀ
ଜୀବ ଜଗତେ ସ୍ଥିରତା ଚିକେ ହେଲେ ନାହିଁ ଅସ୍ଥିର ପରାୟେ ମନ ତାଙ୍କର ହୁଅଇ (୧୧)	ଶ୍ରୀ ଅଭିରାମ ସରସ୍ୱତୀ
ତେଣୁ କରି ତୋର ପାଦେ କରୁଛି ଗୁହାରି ନିମିଷକେ ନାଶ କରି ଭକତ ଅଇଛି (୧୨)	ଶ୍ରୀ ଅଭିରାମ ସରସ୍ୱତୀ
ବେଳ କାଳ ଆଉ ନାହିଁ ଭାବିବାର ପାଇଁ କେବଳ ଗୋହରି ନାମ ହୃଦରେ ଭାବର (୧୩)	ଶ୍ରୀ ଅଭିରାମ ସରସ୍ୱତୀ
ସଦା କାଳେ ସାହା ହେବୁ ଜଗତ ଜନନୀ ଯିବା ଆସିବା ପଥକୁ ଜଗିବୁ ଭବାନୀ (୧୪)	ଶ୍ରୀ ଅଭିରାମ ସରସ୍ୱତୀ
କାଳ ସଦା ଗ୍ରାସୁ ଅଛି ଭକତଙ୍କୁ ଆସି କାଳି ରୂପେ ସାହାହୁଅ ଆହେ ପିଣ୍ଡବମାସା (୧୫)	ଶ୍ରୀ ଅଭିରାମ ସରସ୍ୱତୀ
ଲକ୍ଷ୍ୟ ମୋର ପାଇ ନାହିଁ	(କ୍ରମଣ୍ଡ)



ସେ ପରା ଅସରା ସୁଖ

ଦୁଃଖ କଷଣ ଭିତ୍ତରେ
ସେ ପରା ଅସରା ସୁଖ,
ସବୁ ଯାଏ ପାଶୋରି
ଦେଖୁ ତା' କଳା ଶ୍ରୀମୁଖ ।

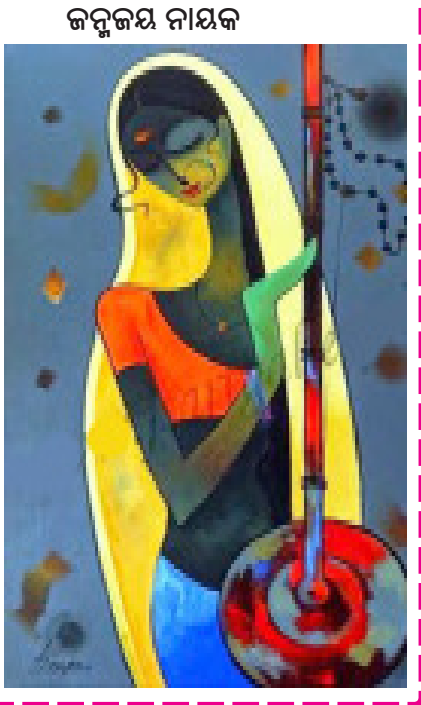
ଗତିଯିବି ମୁହିଁ ଥରେ
ଶରଧାବାଲିରେ ଶାନ୍ତିରେ,
ଭିତ୍ତିନେବି ନନ୍ଦିଘୋଷ
ଭକତି ଭରି ଅନ୍ତରେ ।

କେମିତି କହିବି ମୁଁ
ମୋ ହାତର କୋହ,
କାଳେ ଯିବି ଭୁଲି
ନ ଝରିଲେ ଲୁହ ।

ଲଲାଟ ଲିଖନ ମୋର
ଲୋଚକ ସ୍ୟାହିରେ ଲେଖା,
ଅସହ୍ୟ ଜୀବନ ଜଞ୍ଜାଳ
ତାରିପାରେ ସେହି ଏକା ।

ଜଗତ ପାଲୁଛି ଯିଏ
କିଛି ନୁହଁଇ ଅଜଣା,
କାହିଁ କରନ୍ତି ମାରୁଣି
ନିଷେ କରିବେ କରୁଣା ।

ଗଣିତ ଶିକ୍ଷକ
ଗୋପିନାଥଜୀୟ ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ
ମୋ-୯୩୩୭୮୦୦୫୬୫



ଜନ୍ମଜୟ ନାୟକ

ପ୍ରତିଯୋଗିତା

ପଲେକତାଳ ତେର ଦୂରକୁ
ଗାଁ ରୁ ସହର
ମାଟି ରାସ୍ତାରୁ କଂକ୍ରିଟ ପିଚୁ ରୋଡ୍
ଏଠି ପଛକୁ ବୁଲିପଡ଼ି ଅନେକବା ମନା ,

ଆଖିଏ ସ୍ୱପ୍ନ ନେଇ
ବତ କୋଠା ଆଉ ପୁଲ୍ଲୀପୁଲ୍ଲୀ ଚକାର
ଏଠି ରାତିରେ ଶୋଇବା ମନା

ମାଳମାଳ କୋଠାର ମାର୍ବଲ୍ ଚଟାଣ
ଜଳଜଳ ଏଠି ସଫେଦ୍ ଚେହେରା
ହେଲେ ଜାଲୁ ଜାଲୁଆ ବିବେକ ବିଚାର,
ନାହିଁ କୋଳାହଳ ପିଠା ପଣା ତେର ଯାତ
ଖାଲି ଯାହା ଦରପୋଡ଼ା ଚିତା ଓ ଚେତନା,



ସଞ୍ଜ ହେଲେ ଜହ୍ନ ଲୁଚିଯାଏ
ତେଜା ତେଜା ଲାଗନ୍ ଯୋଷ୍ଠ ଉପାତରେ
କେତେ ଲାଲ୍ ନାଳ ରଙ୍ଗୀନ ଆଲୁଅର ରାଜୁତି,

ମେଦ ବହୁଳତାର ଧମକ ପାଇଁ
ଚାରି ରାଉଣ୍ଡ ଡ୍ରକ୍ କେତେ କଷ୍ଟରେ
କଳା ମିଟିମିଟି ରାସ୍ତା କଡ଼ରେ
ହାତ ତିଆରି ଯାସର ଗାଳିତା
ସେଇଠି ଅଣ୍ଟାଲିବାକୁ ହେବ
ଶୁଦ୍ଧ ବାୟୁ ଆଉ ସୁସ୍ଥ ଜୀବନ

ତଥାପି କିଛି ଗଲେ ମିଳିବ
କେତେ କ'ଣ
ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଚାଲିଛି ପରା
ଆଗକୁ ଚାଲ
ପଛକୁ ଫେରିବା ମନା ।



ମନୀଷା ପଣ୍ଡା

ସରକାରୀ ଉନ୍ନତ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ,
ଅଳରାଜିପୁର, ଡ଼େକାନାଳ
ମୋ-୮୨୪୯୭୮୭୦୯୩

ଜଣ୍ଠର ପଢ଼ି ଗଲେ

ଅକ୍ଷର ଘରୁ ବିଜେ କଲେ
କହିଥିଲେ କାନ୍ଧରେ ହାତ ରଖିବେ
ଅକ୍ଷର ଆଖିଦେବେ
ପଞ୍ଜୁକୁ ପାଦ ଦେବେ
ଦାଣ୍ଡ ପଡ଼ୁଥିଲା ଉଠୁଥିଲା
ଅଧା ହସଟିଏ ଓଠରେ ଝୁଲେଇ
ନିଜେ ଝୁଲିଲେ
ସବୁ ଛଳନାକୁ ଗୋଟେ ଫୁ -ରେ ଉଡ଼େଇ
ଜଣ୍ଠର ପଢ଼ିଗଲେ ।

ଭିତ୍ତିର କଥା କଣ ଥିଲା ଯେ
ତନ୍ତ ମନ୍ତ୍ର ଶତ୍ରୁପକ୍ଷରେ ତରଳୁଥିଲା ଆକାଶ
ଆକାଶରୁ ଖସୁଥିଲା ତାରା
ହୁକୁଳି ଯାଉଥିଲା ସମର୍ପଣର ଆଲିଙ୍ଗନ
ସେତିକିବେଳେ ଚିହ୍ନା ଶତ୍ରୁ ଆଗରୁ ପଛରୁ
ଚାରିଆଡୁ ଘେରି ଆସିଲେ

ଅଧା ଅଧା ନମସ୍କାର
ଅଧା ଅଧା ଆଶୀର୍ବାଦ ଭିତରେ
ନିଜର ପରିଚୟ ହଜେଇ
ଜଣ୍ଠର ପଢ଼ିଗଲେ ।

ବଡ଼ଘର ସାନଘର କଳିରେ
ଦୁଲୁକି ଉଠୁ ଥିଲା ଦାଣ୍ଡ
ଏଣେ ତେଣେ ଦଉଡ଼ୁଥିବା ମଝି ଘରର ଠାକୁର
ନିଜ ସହ ସବୁଠୁ ବେଶି ଆକାଶରେ
ନିର୍ବୋଧ ବୋଲି ଗଣାହେଲେ
ଢଳ ଢଳ ପଦ୍ମପତ୍ରର ପାଣି ପରି
ଅଛିରେ ନାହିଁ କିମ୍ପା ନାହିଁରେ ଅଛିର
ଅଧି ଓ ସମକ ଖୋଲୁଥିବା କଲମମାନଙ୍କ ଆଡ଼େ
ନୀରବ ବିଭୂପଟେ ଫିଙ୍ଗି
ଜଣ୍ଠର ପଢ଼ିଗଲେ ।



ସ୍ୱିଷ୍ଟା ପଣ୍ଡା

କଅଁଳ ଓଠରୁ ଗାତମାନେ ସରିଯାଇଥିଲେ
ତାଳ ତାଳ ପାଣି ଭିତରୁ
ପୃଥିବୀକୁ ଟେକି ଧରିଥିବା
ବିଶ୍ୱାସର ଗର୍ଭ ମାନେ ଘୋଷଣା
ହେଉଥିଲେ
ହେଲେ ବିଦାଶ୍ଚି ଛାତିରୁ ଝରୁ ନ ଥିଲା ରକ୍ତ
ବହୁ ନ ଥିଲା ଅଶ୍ରୁତାପ
ମିଛ ନିଷ୍ଠାମାନଙ୍କ ଅଶନିଃଶ୍ୱାସୀ ଭିତ୍ତରେ
ମଣିଷର ପାପ ବୋହି ବୋହି
ଶେଷରେ ଜଣ୍ଠର ପଢ଼ିଗଲେ ।

ମୋ-୯୮୬୧୩୨୩୬୫୦

ଛୁରୀ

ଯାତ୍ରା ତା'ର ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁର୍ଦ୍ଦମୟ
ନାହିକାତରୁ ମୁଖକାତ
ତାନ୍ତରାଣ୍ୟରୁ ସୈନିକର ଅଣ୍ଟା
କଟକଟ ସୌଖିନ କାନ୍ଧରେ ଜଡ଼ୁଘରୁ
ପ୍ରେମର ଲମ୍ପାଫା ।

ସେ କ'ଣ ଜାଣିଥିଲା
ଅହୁଡ଼ିରେ ଫିଟା କାଟି ଖୁସିକୁ ଉନ୍ମୋଚନ
କରିବାର ଶ୍ରଦ୍ଧା
କେବେଦିନେ ପୁଣି ବୁଝାଯିବ ରକ୍ତ
ଭାଗବତର ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଖସିବାର
ହାଣି ସେହି ଖୁସିର ଗଳା ।

ଏଇ ତ ଏବେ ଫେରିବି
ମଣିଷର ଗର୍ଭର ସୁଅଟେ କାଟି
କରିବାକୁ ମିଛ ଆସକ୍ତିର ମନ୍ଦିର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ।



ବୋଦା ବେକକୁ ଛୁଇଁ
ଦେହୁରା ହାତରେ ଥିଲାବେଳେ
ସେ ଆଦୌ ବୁଝିପାରେନା
ଧର୍ମ ଧାରଣରେ
ତା'ର ବା କି ଆବଶ୍ୟକତା ।

ଭୁବନେଶ୍ୱର
ମୋ-୮୨୮୦୨୧୧୦୦୦

ଯୋଡ଼ା: ରଥଯାତ୍ରା

ସାରଦା ପ୍ରସାଦ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ

କଥା ଦେଇଥିଲି
ରଥେ ବସାଇ ରଥକୁ ଯିବି
ରଥ ଯାକି ସାଥକୁ ନେଇ ।
ଛୁଟି ଆସିଲା ପୁରୀ
ଛୋଟ ହୋଇଗଲା ବିଗବଳୟ
ଲାଗିଗଲା ନଗରୀ
ଯୋଡ଼ି ହେଲା ପୁର ଆଉ ପୁରୀ
ହାତରେ ହାତରଖି କହିଲି ସଖି
ହେଉଛି ଦେଖ, ତୁମ ଜଗନ୍ନାଥ
ଭିତ୍ତ ଭିତର ଭିତ୍ତ ରଥ ଦଉଡ଼ି
ଯୋଡ଼ି ହେଇଯାଉ ହୃଦୟ, ମନ ?
ତୁମ ଚଳତନ ଜଗନ୍ନାଥରେ
ଏଠି ଯିଏ, ସେଠି ସିଏ
ଏକା ତୁମେ, ଏକା ମୁଁ, ଏକା ଜଣେ
ରଥଟା ଗଢ଼ି ଗଲା ଆଜି ଯୋଡ଼ା
ଦାଣ୍ଡରେ ।



ଯୋଡ଼ା -କେନ୍ଦୁଝର
ମୋ- ୮୬୩୭୨୧୩୮୨୫



ବର୍ଷା

ଶାନ୍ତି ପ୍ରଦାୟିନୀ ମଙ୍ଗଳକାରିଣୀ
ବର୍ଷା ସତେ ଅବିକଳ
ତା ଦିବ୍ୟ ଛୁଆଁରେ ବସୁନ୍ଧରା ଏବେ
ସୃଷ୍ଟି ସର୍ଜନାରେ ରତେ ।।

ବର୍ଷା ପାଇଁ ସିନା ପ୍ରକୃତି ସୁନ୍ଦରୀ
ଦିଶୁଥାଏ ଅପସରା
ସବୁକ ରଙ୍ଗର ବେଶ ପରିପାଟୀ
ମଖମଲି ହସ ତୋରା ।।

ଛଳଛଳ ହୋଇ ବହିଯାଏ ନଈ
ବର୍ଷା ପାଇଁ ପୃଷ୍ଠଗର୍ଭା
ଚାଙ୍ଗରା ପବିତ୍ର ଶ୍ୟାମଳ ସୁତଳ
ନବ ଯଉଦନ ଶୋଭା ।।

ଚପଳା ବିକୃଳି ଚମକ ଛନ୍ଦରେ
ବିଭାବରୀ ଝଲମଲ



ବରଷା ଗୋପନେ ପ୍ରଣୟୀ ଦେହରେ
ପୁଟାଲଛି ପ୍ରୀତିପୁଲ ।।

ନିରାଶା କପାଳ ପୁଣି ନିନାଦିତ
ନବୀନ ପୁଲକ ନେଇ
ବରଷା ସାନିଧ୍ୟେ ଉନ୍ମୋଷିତ ଆଜି
ମରୁ ପ୍ରାନ୍ତ ବନ ଭୂଇଁ ।।

ଚାତକ ଚଞ୍ଚରେ ଚିରୁତାଏ ହସ

ସୁବର୍ଣ୍ଣ ନିହାପାତ୍ର

ପୁଟାଲଛି ପରା ବର୍ଷା
କ୍ଷେତ୍ରପ୍ରା ପ୍ରାଣରେ ଅଳ୍ପରାମୋପଣ
ପ୍ରତିଭାତ ଜିଜୀବିଷା ।।

ବର୍ଷା କେବେ ରତେ ମହା ବିଭୀଷିକା
ପ୍ରତି ପ୍ରାଣେ ଭରେ ତ୍ରାସ
ଅତିକ୍ରମ କରେ ସାମା ସରହଦ
ବିଧାତା ରହିତାଦେଶ ।।

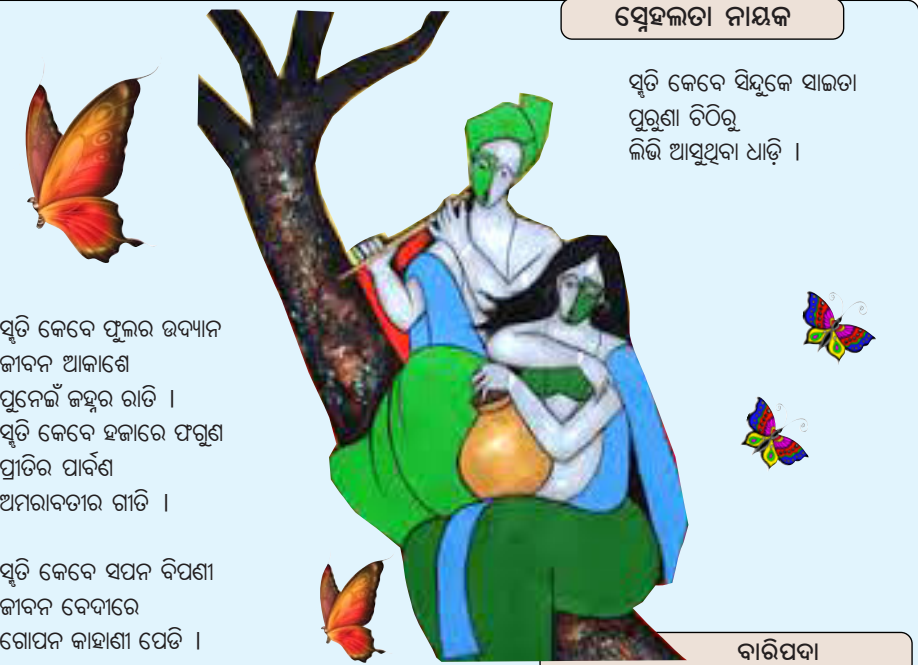
କୁଞ୍ଜବିହାରୀ ଲେନ,
କଟକ

ସ୍ମୃତି

ସ୍ମୃତି କେବେ ପାରିଜାତ ବନ
ବଉଳ ଅରଣ୍ୟ
ପ୍ରୀତି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟା ଧାର ।
ସ୍ମୃତି କେବେ ହଜିଲା ଅତୀତ
ମଳୟ ମହଳ
କୋଇଲି ର କୁହୁସ୍ୱର ।

ସ୍ମୃତି କେବେ ଫୁଲର ଉଦ୍ୟାନ
ଜୀବନ ଆକାଶେ
ପୁନେଇଁ କହୁର ରାତି ।
ସ୍ମୃତି କେବେ ହଜାରେ ଫଗୁଣ
ପ୍ରୀତିର ପାର୍ବଣ
ଅନରାବତୀର ଗୀତି ।

ସ୍ମୃତି କେବେ ସପନ ବିପଣୀ
ଜୀବନ ବେଦାରେ
ଗୋପନ କାହାଣୀ ପେଡ଼ି ।



ସ୍ନେହଲତା ନାୟକ

ସ୍ମୃତି କେବେ ସିନ୍ଦୂର ସାଜତା
ପୁରୁଣା ଚିଠିରୁ
ଲିଭି ଆସୁଥିବା ଧାଡ଼ି ।

ବାରିପଦା

ତୋ କଥା

ରାତି ଆଉ ଦିନ ଦିନ ଆଉ ରାତି
ଗ୍ରୀଷ୍ମଠୁ ବସନ୍ତ ଯାଏଁ
ଅନୁଧ୍ୟା ଏମନ ବିରହରେ ଜଳେ
ପ୍ରିୟା ତୋତେ ଝୁରୁଥାଏ ।

ଖରାକୁ ବରଷା ବରଷାରୁ ଶୀତ
ଅବା ଆସେ ଯେତେ ପାଗ
ତୋ ପ୍ରେମ ଜାଲରୁ ମୁକୁଳି ପାରେନି
ବହୁଥାଏ ଅନୁରାଗ ।

ଅନୁଧ୍ୟା ଏମନ ଆଜିବି କହୁଛି
ଭଲପାଏ ଭଲପାଏ
ରାତି ଆଉ ଦିନ ଦିନ ଆଉ ରାତି
ଗ୍ରୀଷ୍ମଠୁ ବସନ୍ତ ଯାଏ ।

ଦେହର ଦହନ ମନର ଗହନ
ଦୁନିଆଁ ପାରେନି ଦେଖୁ
ହସ ଖୋଲୁ ଖୋଲୁ ଅକ୍ଷର ଆସକ୍ତ
ଲୁହରେ ଭିଜେ ଏ ଆଖୁ ।

ବୁଝିବା ଲୋକ ତ ବୁଝି ପାରିଲାନି
ଆଉବା ବୁଝିବ କିଏ
ରାତି ଆଉ ଦିନ ଦିନ ଆଉ ରାତି
ଗ୍ରୀଷ୍ମଠୁ ବସନ୍ତ ଯାଏଁ ।



ଖୋର୍ଦ୍ଧା

ଯୋଜନ ଗନ୍ଧା

ଅଦିନ କୁହୁଡ଼ି ଦେଖିଲେ
ଆଖି ଆଗକୁ ଆସିଯାଏ ଦୁଇ କୁଳ ଭାଙ୍ଗି
ବୋହି ଯାଉଥିବା ନଈ ଆଉ ନାଆଟିଏ

ଦେଖ ଦେଖ ସିଙ୍ଗାଣିନାକି ଝିଅଟି
ନାଆ ବାହୁଛି
କି ଛିନକାନିଆ ବେହ
ଆଲିଖିଣା ଗନ୍ଧ

କିଏ ଜଣେ କହି ପକେଇଲା ଏ କେଉଟ ସାହିର
ଗାଁରୁ ବେହେରା ଝିଅ
ବାପକୁ ଶକ୍ତ ବେପାରି ମା' ପରଘରି
ଝିଅ ରୋଜଗାରରେ
ବଉଣ ଆତପାତ
ନ ହେଲେ ଅଜଳା ରହେ ଦୁଇ

ଅନୁଭା କିଶୋରୀ
ଫୁଲ ପରି ନରମ ହାତରେ ବାହୁଆଏ ନାଆ
ତାକୁଥାଏ ଆସ ଆସ ପାରି କରିଦେବି ଏତ କୁଆରିଆ ନଈ

କଷେଇ ଖେଳର ଦିନ ସବୁ ବିତିଗଲା
ଟୋପା ଟୋପା ଅଭିମାନୀ ଲୁହ ହୋଇ
କେତେ ବସନ୍ତ ଆଉ ବର୍ଷା ଚାଲିଗଲେ ଏଇ ବାଟେ
କୁଞ୍ଚିତ କୁମାରୀକୁ ଛୁଇଁ

ସକ ସକାଳର ପବିତ୍ର ବିଶ୍ୱାସ ପାଖରେ
ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି ଏ କେଉଁ ମୁନିବର
ନଈ ପାରି ହେବେ ଓଃ କି ଭାଗ୍ୟ ତା'ର
ପିଷିଥିବା ପଣତରେ ପୋଛିଦେଲା ନାଆ ଆଉ ପାଦ

ନଈ ମଝିରେ ହଠାତ ଭାସିଆସିଲା କେଉଁଠୁ
ମହ ମହ ଅଗ୍ରରୁ ଧୂପ ବାପା
ନାଆ ଚାରିପଟେ ତାକି ହୋଇଗଲା ଅଦିନ କୁହୁଡ଼ି
କେଉଁଠି ଥିଲା

ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ରଚିତ ଏ ଓଲୋହି ଆସିଲା ନଈକୁ
ଶୁଭିଲା କଷି ବସନ୍ତର କୁ-ହୁ

ମସ୍ୟ ଗନ୍ଧା ପାଲଟି ଗଲା ଯୋଜନ ଗନ୍ଧା
ସାହାନାଲ ବାଜିଲାନାହିଁ
ରୋଶଣି ଜଳିଲା ନାହିଁ
କୁମ୍ଭୀରା କନ୍ୟା ହୋଇଗଲା ମଥାଟିଏ

ହରିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ର ବେହେରା

କୃଷ୍ଣଦାସରୁ ଶୁଭିଲା ସଦ୍ୟଜାତ ଶିଶୁଟିର
ଅଥୟ କୁଆଁ

ରାଜି ଆସିଥିଲା ନଈ
କୋରକିତ ପଦ୍ମକଡ଼ି କେମିତି ପୁଟିଲା
କେହି ପଚାରିଲେ ନାହିଁ !!



କଲ୍ୟାଣ ନଗର, ବାଲେଶ୍ୱର-୧ ମୋ-୯୪୩୭୮୧୩୭୦୮

